

Familjeföretagskap, generation efter generation

Ofta har jag konstaterat att den finländska bageri- och konditoribranschen är exceptionellt mångsidig och mångfacetterad, särskilt om vi jämför den med den övriga livsmedelsindustrin, som ju alltmer börjar domineras av ett fåtal stora företag. I bageribranschen har vi mängder av företag av varierande slag och olika storlek, från hantverksdominerade småföretag till medelstora och stora företag, både av hantverkskaraktär och industriellt inriktade. I Finland har vi bagerier och konditorier av alla slag, anpassade till varje slags situation och alla behov.

I detta nummer kommer vi att ge närmare presentationer av tre sinsemellan olika familjeföretag i vår bransch, deras verksamhet och även deras historia. Två av dem, Leivon Leipomo Oy och F. K. Trube Oy, har i år nått den ärevördiga åldern 100 år. När vi sätter oss in i de fascinerande beskrivningarna av de tre bageriföretagen, ser vi tydligt att olikartade och varierande händelser har bidragit till att forma dessa företag till det de är idag. Leivon Leipomo Oy har verkat i hundra år i Tammerfors, hela tiden på samma ställe och i samma släkts ägo, under styrning av fyra släktled. Företaget har med åren expanderat och vuxit till det medelstora bageri det är idag, med över hundra anställda. Leivon Leipomo hör dessutom till de fyra ägarna av Perheleipurit Oy, med verksamhet i hela landet. F. K. Trube Oy flyttade från det Karelen som blev på andra sidan gränsen, via Terijoki år 1933 till Kuopio. Företaget gick år 1974 ur Fredrik Trubes ägo och övertogs av ett annat familjeföretag, Hallmanbolagen, och har sedermera utvecklats från ett regionalt, generellt bageri till ett kaffebrödsbageri vars produkter säljs över hela landet. Det tredje företaget, Mikon Leipä Oy, grundades år 1982 men i dess bakgrund står köpet av det i Tammerfors redan år 1904 grundade Eklundin Leipomo, i vars lokaler Mikon Leipä fortsätter än idag. Läs närmare om dessa bagerier på sidorna 14-20 och 30-31.

Det är ju inte alltid som föräldrarnas, syskonens och släktingarnas intressen sammanfaller.

Bland medlemsföretagen i Finlands Bageriförbund har vi flera än tio bagerier som existerat i över hundra år, och därtill många som fyllt 90, 80, 70, 60 och 50 år. Vi kan bara fantisera om de olika och varierande händelseförlopp som under årens lopp har danat dessa företags historia, särskilt när vi ju vet att det sker allt möjligt redan i företag som bara hunnit verka i några år. I historien för företag som övergår från en generation till en annan ingår säkert en massa förändrade synsätt, precis som det mellan syskon/släktingar av samma generation ofta kan förekomma stridiga åsikter om bolagens verksamhet och framtid. Det kan t.ex. tvistas om hur ett företag ska utvecklas, om det inom slakten finns en "egen" person med tillräcklig kompetens och vilja att fortsätta i ledningen, eller om det kanske vore dags att avyttra företaget och äntligen disponera över det samlade kapitalet? Det är ju inte alltid som föräldrarnas, syskonens och släktingarnas intressen sammanfaller. Och när beslutsfattarnas krets vidgas till att även omfatta de nämnda personernas makar och deras åsikter, så är det lätt att inse att det under årens lopp inte alltid har varit alldeles okomplicerat att planera familjeföretagens framtid. Dessa utmanande och ibland också tragiska händelser är vanligen inte av det slaget att de öppet redovisas i företagets historik, utan kännedomen om dem stannar inom familjen. Det är naturligtvis förståeligt, men samtidigt är det synd, för senare generationer kan lära sig mycket av vad som tidigare skett. Då man beaktar också dessa saker är det verkligen fint att så många familjeföretag i bageribranschen,

trots olika utmaningar, har förmått fortsätta sin verksamhet i decennier, genomgå generationsväxlingar och dessutom med framgång kunnat anpassa sig till de förändringar som de omväxlande konkurrenssituationerna krävt.

I detta nummer berättar vi också om mycket annat, som om Brödfakta rf:s besök hos president Sauli Niinistö. Ett syfte med detta besök var att till presidenten meddela överrätta bageri- och konditoriprodukter producerade av medlemsbagerier i Bageriförbundets lokalförening Satakunnan Leipomoyhdistys, eftersom vi alla känner till att presidentens maka Jenni Haukio är hemma från Satakuntaregionen. Läs närmare om Brödfaktas angenäma besök på Talludden på sida 10.

Vi redogör också för bröd och kostfrågor (sid. 24) och för de nya nordiska näringsrekommendationerna (sid. 32). I dessa rekommendationer sägs det bl.a. att konsumtionen av fullkorn och fullkornsbröd bör ökas, för att vi ska få tillräckligt med hälsofrämjande fibrer i vår kost.

Mika Värynen

Mika Värynen

